

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **P. V.**, zast. JUDr. Petrem Wünschem, advokátem, se sídlem Italská 27, Praha 2, proti žalovanému: **Státní pozemkový úřad**, se sídlem Husinecká 1024/11a, Praha 3, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 6. 2023, č. j. SPU 116728/2023, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové - pobočky v Pardubicích ze dne 30. 4. 2024, č. j. 52 A 51/2023-383,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek vůči rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové - pobočky v Pardubicích ze dne 30. 4. 2024, č. j. 52 A 51/2023-383.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížností napadl v záhlaví uvedený rozsudek krajského soudu, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti označenému rozhodnutí žalovaného, jímž zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Krajského pozemkového úřadu pro Pardubický kraj, pobočky v Ústí nad Orlicí, o schválení návrhu komplexních pozemkových úprav v k. ú. Česká Rybná u Žamberka a v části k. ú. Sopotnice ze dne 3. 1. 2023, č. j. SPU 342333/2022Fi.

[2] Součástí kasační stížnosti byl také návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel tento návrh odůvodňuje tím, že okamžikem právní moci a vykonatelnosti kasační stížností napadeného rozsudku odpadla překážka pro výkon rozhodnutí o výměně nebo přechodu vlastnických práv podle § 11 odst. 8 zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pozemkových úpravách“). Rozhodnutím o výměně nebo přechodu práv zanikají dosavadní nájemní vztahy, zatímní bezúplatné užívání a časově omezený nájem k pozemkům, kterých se rozhodnutí týká. Proti rozhodnutí o výměně nebo přechodu vlastnických práv vydanému na základě schváleného návrhu se nelze odvolat. Výkon kasační stížností napadeného rozsudku by pro stěžovatele vzhledem k okolnostem znamenal nepoměrně větší újmu, než jaká by mohla vzniknout jiným osobám, zejména vlastníkům okolních pozemků v lokalitě Na Hranicích, pokud by vykonatelnost rozsudku krajského

soudu byla prozatím odložena, když okolní pozemky v uvedené lokalitě jsou již nyní optimálně zpřístupněny stěžovatelem udržovanou plně funkční veřejnou cestou ve vlastnictví stěžovatele označenou v plánu společných zařízení VC3B-R a VC3C-R. V této souvislosti stěžovatel odkázal na rozsudek NSS ze dne 29. 8. 2013, č. j. 7 Ans 4/2013–16, v němž zdůraznil, že důsledkem podání žaloby proti rozhodnutí o schválení návrhu pozemkových úprav je zachování dosavadních vlastnických a užívatelských vztahů, což sice omezuje vlastníky dotčených pozemků v tom, že musí vyčkat rozhodnutí soudu, nicméně tento zásah není nepřiměřený účelu tohoto ustanovení.

[3] V důsledku rozhodnutí o výměně nebo přechodu vlastnických práv, resp. jeho výkonu, by naopak došlo k nevratitelnému a nenapravitelnému zásahu do vlastnického práva stěžovatele k předmětným pozemkům s plně funkční veřejnou cestou. Stěžovateli by vydáním a výkonem rozhodnutí o výměně nebo přechodu vlastnických práv vznikla rovněž značná citová újma a byla způsobem další křivda, neboť předmětné pozemky s cestou jsou ve vlastnictví jeho rodiny od počátku 19. století, kdy jeho předci cestu na předmětných pozemcích vybudovali a starali se o ni i v období, kdy jim v důsledku křivdy spáchané komunistickým režimem bylo vlastnictví předmětných pozemků odejmuto. Stěžovatel vyjádřil přesvědčení, že stát o jeho cestu usiluje právě z důvodu jejího výborného stavu, když např. obecní cesty v dané lokalitě nejsou v důsledku zanedbání jejich údržby užívány.

[4] Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve vztahu k účinkům rozsudku krajského soudu nebude v rozporu s veřejným zájmem, kterým má být zabezpečení zpřístupnění okolních pozemků v lokalitě Na Hranicích. Zpřístupnění okolních pozemků v této lokalitě je již zabezpečeno odedávna veřejně užívanou cestou vybudovanou předky žalobce. Stěžovatel následně vyjádřil přesvědčení, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti proti rozsudku krajského soudu podle § 73 odst. 2 s. ř. s. jsou splněny. Poukázal na usnesení ze dne 15. 6. 2023, č. j. 10 As 84/2023–66, v němž v zásadě ve srovnatelných skutkových okolnostech Nejvyšší správní soud odkladný účinek kasační stížnosti přiznal.

[5] Stěžovatel navrhl, aby odkladný účinek byl kasační stížnosti přiznán pouze ve vztahu k rozsudku krajského soudu, když s ohledem na § 11 odst. 9 zákona o pozemkových úpravách není dle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 2. 2007, č.j. 4 As 72/2006–69, nutné, aby Nejvyšší správní soud vyslovil, že jím přiznaný odkladný účinek kasační stížnosti působí i ve vztahu k rozhodnutí správního orgánu o schválení návrhu pozemkových úprav, v důsledku čehož pozemkový úřad nesmí přistoupit k vydání rozhodnutí o výměně nebo přechodu vlastnických práv podle § 11 odst. 8 zákona o pozemkových úpravách.

[6] Žalovaný ve vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti odkázal na § 11 odst. 9 zákona o pozemkových úpravách s tím, že řeší odkladný účinek ze zákona a s ohledem na možnost podání kasační stížnosti je konečným rozhodnutím soudu rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. S ohledem na výše uvedené ponechal návrh stěžovatele na přiznání odkladného účinku na rozhodnutí zdejšího soudu.

pokračování

[7] Při rozhodování o odkladném účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud zjišťuje kumulativní splnění zákonných předpokladů (§ 73 odst. 2 s. ř. s.), tj. 1) výraznou disproportionalitu újmy způsobenou stěžovateli v případě, že účinky napadeného rozhodnutí nebudou odloženy, ve vztahu k újmě způsobené jiným osobám, pokud by účinky rozhodnutí odloženy byly, a 2) absenci rozporu s důležitým veřejným zájmem. Důvody možného vzniku nepoměrně větší újmy stěžovatele oproti jiným osobám jsou vždy individuální, závislé pouze na konkrétní situaci stěžovatele. Povinnost tvrdit a prokázat vznik újmy má proto stěžovatel, jenž musí konkretizovat, jakou újmu by pro něj znamenal výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí, z jakých konkrétních okolností vznik újmy vyvozuje a uvést její intenzitu. Stěžovatelem uvedená tvrzení musí svědčit o tom, že negativní následek, jehož se v souvislosti s napadeným rozsudkem krajského soudu (resp. s napadeným správním rozhodnutím) obává, by pro něj byl zásadním zásahem. Hrozící újma přitom musí být závažná a reálná, nikoliv pouze hypotetická a bagatelní.

[8] Podle § 11 odst. 8 zákona o pozemkových úpravách je schválený návrh pozemkových úprav závazným podkladem pro rozhodnutí pozemkového úřadu o výměně nebo přechodu vlastnických práv, určení výše úhrady a lhůty podle § 10 odst. 2, popřípadě o zřízení nebo zrušení věcného břemene k dotčeným pozemkům a pro zpracování obnoveného souboru geodetických informací. Rovněž je závazným podkladem pro rozhodnutí o přechodu vlastnických práv k pozemkům, na nichž se nacházejí společná zařízení. Tímto rozhodnutím zanikají dosavadní nájemní vztahy, zatímní bezúplatné užívání a časově omezený nájem k pozemkům, kterých se rozhodnutí týká. Proti rozhodnutí o výměně nebo přechodu vlastnických práv, popřípadě o zřízení nebo zrušení věcného břemene, vydanému na základě schváleného návrhu se nelze odvolat.

[9] Podle § 11 odst. 9 shodného zákona vydá pozemkový úřad rozhodnutí podle § 11 odst. 8 po prověření, zda nebyla u příslušného soudu uplatněna žaloba proti rozhodnutí vydanému podle odstavce 4 (tj. rozhodnutí o schválení návrhu pozemkových úprav, pokud s ním souhlasí vlastníci alespoň 60 % výměry pozemků, které jsou řešeny ve smyslu § 2 v pozemkových úpravách). Pokud žaloba podána byla, pozemkový úřad přeruší řízení, a to až do konečného rozhodnutí soudu.

[10] NSS při výkladu § 11 odst. 9 zákona o pozemkových úpravách v rozsudku ze dne 29. 8. 2013, č. j. 7 Ans 4/2013-16, zdůraznil, že důsledkem podání žaloby je zachování dosavadních vlastnických a užívatelských vztahů, což pochopitelně omezuje především vlastníky dotčených pozemků v tom, že musí vyčkat rozhodnutí soudu, nicméně tento zásah není nepřiměřený účelu tohoto ustanovení. Nelze pominout, že rozhodovací mechanismus upravený v § 11 odst. 4 uvedeného zákona vychází ze souhlasu většiny vlastníků dotčených pozemků s návrhem pozemkových úprav. Účelem § 11 odst. 9 je tak mj. ochrana menšinových vlastníků a posílení právní jistoty, že rozhodnutí o schválení návrhu pozemkových úprav ob stojí z hlediska zákonnosti i ústavních principů ochrany vlastnictví. Na jeho základě totiž mohou být vydána rozhodnutí, která představují podstatný zásah do vlastnických práv, přičemž při jejich vydávání je pozemkový úřad rozhodnutím podle § 11 odst. 4 vázán.

[11] V posuzovaném případě byly splněny obě uvedené podmínky vyplývající z § 73 odst. 2 s. ř. s., a Nejvyšší správní soud tak shledal návrh stěžovatele důvodným. Z tvrzení stěžovatele je totiž zřejmé, že v případě nepřiznání odkladného účinku by v důsledku rozhodnutí žalovaného došlo k zásahu do jeho vlastnických a užívacích práv. NSS proto dospěl k závěru, že by újma hrozící stěžovateli v důsledku nepřiznání odkladného účinku byla nepoměrně větší než možná újma hrozící jiným osobám v důsledku jeho přiznání (obdobně viz usnesení NSS ze dne 12. 8. 2015, čj. 1 As 169/2015-32, bod 13).

[12] Soud se dále zabýval otázkou, zda je splněna i druhá podmínka, tj. zda by přiznání odkladného účinku nebylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem. V daném případě však přiznání odkladného účinku kasační stížnosti „jen“ odsouvá účinky rozhodnutí žalovaného (viz níže) po dobu, kdy je zákonnost napadeného rozhodnutí přezkoumávána. Lze tedy konstatovat, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[13] S ohledem na znění § 11 odst. 9 zákona o pozemkových úpravách není v posuzovaném případě nutné, aby NSS vyslovil, že jím přiznaný odkladný účinek kasační stížnosti působí i ve vztahu k rozhodnutí správního orgánu. Přiznaný odkladný účinek kasační stížnosti tedy působí pouze ve vztahu k napadenému rozsudku, a do rozhodnutí o kasační stížnosti se tak pozastavují účinky kasační stížností napadeného rozsudku. Pozemkový úřad nesmí po dobu řízení o kasační stížnosti v této věci vydat rozhodnutí podle § 11 odst. 8 zákona o pozemkových úpravách (srov. též usnesení NSS ze dne 12. 2. 2007, čj. 4 As 72/2006-69, č. 1813/2009 Sb. NSS).

[14] Protože obě zákonné podmínky pro přiznání odkladného účinku byly splněny, rozhodl Nejvyšší správní soud tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení. Rozhodnutí o přiznání odkladného účinku zároveň v žádném případě nepředjímá výsledek řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. června 2024

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu